

การศึกษา

ความฉลาดรู้

ในอดีต เมื่อสังคมโลกยังไม่มี ความซับซ้อน เราก็คาดหวังเพียงให้ประชากร ในประเทศอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น แต่เมื่อโลกมีความซับซ้อนมากขึ้น ความฉลาดรู้ จึงเป็นคุณสมบัติที่ทุกคนพึงมี

คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย สำนักงานราชบัณฑิตย สภา อธิบายว่า ความฉลาดรู้ (literacy) หมายถึง คุณสมบัติของบุคคลที่เกิดขึ้นจาก กระบวนการการศึกษาเรียนรู้เนื้อหาสาระ และฝึกปฏิบัติจนเข้าใจ ใช้เป็น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชีวิตได้

เดิม คำ literacy หมายถึง การรู้หนังสือ คือการอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณ ได้ ในระดับที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ต่อมาเมื่อความหมายของคำ literacy มีขอบเขตกว้างขวางขึ้น จึงใช้ศัพท์บัญญัติว่า ความฉลาดรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ สรรถณะ และทักษะ ในส่วนของ ทักษะ

จะประกอบด้วย ทักษะปฏิบัติและทักษะทาง ปัญญา ทักษะปฏิบัติเป็นความสามารถใน การใช้เครื่องมือค้นคว้าความรู้ และการนำ ความรู้ไปใช้จริงและสมรรถนะ ส่วนทักษะ ทางปัญญา เป็นความสามารถทางการคิด ซึ่ง เป็นกระบวนการปลูกเร้าให้สมองได้พัฒนา และมีระดับเขาวนปัญญาสูงขึ้น ที่เรียกว่า สติ ปัญญา คือ ความระลึกรู้ ทักษะทางปัญญามี พื้นฐานทั้งจากกระบวนการการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม จิตใจ และอารมณ์ ทั้งนี้ ต้องคิด ด้วยจิตใจที่ตั้งมั่นเป็นปรกติ เทียบตรง และ เป็นกลาง

ความฉลาดรู้ จึงเป็นการรู้และเข้าใจ สาระที่ถูกถ่วง ครอบคลุมทุกประเด็นสำคัญ มีการต่อยอด เชื่อมโยงความรู้เดิม เสริมสร้าง ความรู้ใหม่ เกิดแนวคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ผู้มีความฉลาดรู้ ควรใช้สติปัญญาดำเนิน “กิจที่จะทำ คำที่จะ พูด” ให้เกิดสัมฤทธิ์ผล พัฒนาเป็นความ เจริญต่อชีวิต.

จินดารัตน์ โพธิ์นอก